

let: Elnök Sándor Elek, helyettes elnök Báro Splényi Henrik, jegyző Málnási Károly, helyettes: jegyző Molnár József.

II. Magyarigoni választókerület: Elnök Ninger Ignác, h. elnök Tokos Sándor, jegyző Tanczos János, h. jegyző Bakcsi Endre.

III. Alvinczi választókerület: Elnök Szalánczi Lőrincz, helyettes elnök Bartha Bertalan, jegyző Deák György, helyettes elnök Albini Jeromos.

IV. Maros-ujvári választókerület: Elnök Elekes Mihály h. elnök Juchó Ferencz, jegyző Kópi István, h. jegyző Sebesi György.

A HONMENTŐK.

Összehívta a székely kolozsvári híveit tegnapra a Redouteba a „szabadság nevében“ a mi szerintük nincs, Ugron Gábor mondta el ugynevezett programbeszédjét, minthogy Kolozsvár székely képviselőjelöltjéül tűzte ki őt a láthatatlan végrehajtó bizottság. Mennyire nem vezet komolyan még a vezetők is a székelylakosok, mennyire nem számítanak érveik ható meggyőző erejére, bizonyos az, hogy az erdélyi részek első választókörének részére olyan embert jelölnek, mint a fenn tisztelt honf. kinek az érvelés volt minden időkben a leggyengébb s a frázis gyártás a legerősebb oldala s ki hát nem egy rakás komoly argumentummal jön, hogy a part részére megbízta a tevélygőket, hanem egy határ bombasztal. No meg egy láda piros kakas tollal, melyből bővön jutott a vigadó termébe gyűlt közönségnek.

Állott pedig ez a közönség két harmadrésben lelkes diákokból, fiatal jó torku s a vasárnapi szabad idő feleiben egy kis bevezet után vágó serdülő honfiakból, kik közül egyik sem érte még el a 24 esztendő. Egy harmadban mindenféle párti választókörből, kik között a bánaatos képti s Ugron ur programbeszédre elizzadó homlokát folyton tölti s körmet rágo elizzadó sugárzó képti Balla László csizmagyártó mesteren, hős Benigni Sámuelen kívül, kevesen lehettek törvényes nagykörtségükkel tulbaladt igaz hitből Ugron ur programbeszédének alapján álló székelyek.

A jelölt meghívott s elmondá beszédét, melyet eredetileg bizonyosan nem Kolozsvár értelmes közönségének szánt. Bizonyosan összeesetlelte egy másikkal, melyet valamelyik faluban fog közelebből elmondani. E tegnapiért igen megcsodálta volna, pedig illető helyen a talu s bíró s a jegyző: „hogy, de mennyi minden dolgozoz is ért ez a fránya gyerek! s de jól is áll neki mikor dühös!“

A bevezetés nekünk szólt. Ugy kezdte Ugron ur, hogy: alázattal fogadta a meghívást, mely alkalommal szolgálhat neki Kolozsvárt beszélni. Szent előtte e város emléke, mely a nemzet fejedelmeknek volt székvárosa, s honnan a szabadságot s a független állami létért küzdő se reggek indulának a multban ki. Ma ez emlékek megújulnak előtte, ma mikor a bajai, szenvedési megújulás ismét, s mikor ugyanazokért (s. i. vallás lelkesítet, szolás, szabadság stb) kell küzdeni, mint hajdan.

A székely elvei a multból származnak. A bölénynek szarva van — ugy mond Ugron ur — a méhnek fullánkja, a pondrónak szárnya a mivel reptél, lába a mivel járt. Egyedül Magyarország rosszabb mindezt állatoknál nem bírva maga erején semmivel (s. i. sem szarvval, sem fullánkkal, sem szárnyával, sem lábál).

Csak neve van, de nem létezik. Törvényhozása van, de az Bécs akaratának tolmácsolója, Parlamenti többsége van; de, mely a megvesztegetést és megvásárolt tömegek által összehozott többség. Felelős kormánya van, de melyet Bécsből dirigálnak. Hadserege van, de mely idegen e földtől; idegen verben, szíven szóban, mely minket nem véd, sem most, sem soha csak támad. Hadserege, mely Mária Theresia ideje óta a maga erején soha sem nyert csatát. (Az elnök izzad s körmet rája, Balla ragyog! A fiatalok kiáltja: „Helyes“, „Éljen.“)

Nem lehet tanácskoznia a fővárosban — ugy mond Ugron ur — a Westminsteről két mérföldt járányira nem táborozhat katonaság, míg nálunk a Gellérthegy tetején ágyuk állanak, melyek háta megett eszerepárk strázsálnak égő kanocczokkal. (Általános szörnyűkiadás.)

Kereskedelmi forgalmi közlekedési étellel nem bírnak.

Ugy sejtí Ugron ur, hogy vannak vámtörletek itt valahol körülöttünk, de bárha nem tudja: meddig a határunk, ugy véli, még is, miképp nem igazság, hogy hozzánk ingyen hoz be Németország mindent s mi pénzért vithetünk ki mindent. Rabszolgái vagyunk Ausztriának. Bünnünket megveszi a német, míg mi az övét nem vehetjük meg, mert nem hozza be.

E kérdés körül némi konfuziókba elegyedvén a t. programbeszélő kurtán-furcsán csak ugy végzett vele, hogy kijelenté, miképp pártolja és sürgetni fogja a külön bankot, melyet ő személyesen is helyesnek lát és akar.

Szólott ezután a konzulokról. Ezek németek. Ki monne? külföldre s megírja Ausztriának, hogy mitéle iparczikkeket csináltasson: mi kell a külföldnek, de Magyarországnak egyik sem írja meg, s a magyar ipar termékei iránt egyik se viseltetik figyelemmel. Magyar konzulokat kell hát kiküldeni, annál inkább mert Romániában időről-időre a felségnek: miképp Magyarországnak szegény, pusztuló, jajjal, könyvullatással tele ország, melynek alig van meg a betérv falaja.

Az udvartartás kérdése után két hatóság dolgot említett a szónok. Az első az elnökre hatott főképp, ki szörnyű verőjelekések között hallgatta, mint találja Ugron ur hibásnak, hogy a törvények egyformák mindenütt. „Más a szükséglet az alföldön“ — szavallá Ugron ur — más a felföldön és más nálunk. A mi jó ott, nem jó itt. Ezen változtatni kell. A centralisacio szolgát nevel; a decentralisacio áldás. A kell nekünk.“

A másik a közönség fennebb dicsért $\frac{2}{3}$ -ad részére hatott főképp és idézett frenetikus tapscokát el. A legstörgebb szükségletnek tartja szónok a „közép-oktatás szervezését.“ Igen sokat tanítanak most, a minek az ember nem veszi hasznát az életben, sokat említetnek, de nem tanítanak gondolkodni. Szakszerű nevelést nem nyújtanak az iskolák. Szabad nevelés kell, hogy mindenkinek jóga legyen hozzá.“ — Alig kell mondanunk, miképp a fiatalok lelkesültséggel fogadta e nyilatkozattételt Ugron urnak, ki meg vagyunk győződve lelkéből beszélt, midőn karhóztatta a tanítás azon módját, mely a szakszerű nevelés helyett ma is oly csodabogarakat teremtet, kik mindenhez értenek, elkezdve a pénzügy és nemzetgazdaságon le egész a neveléstudományig.

Kivánta a jelölt ezután a kényszer ipartársulást, mely a kontárok ellen védje a jó iparost, s iparos ügyükkök kinevezését, kik tanulmányozó írtat tegyenek a külföldön. (Azokról, kik eddig a kormány rendeletéből ily írtat tettek, nem emlékezett.)

Hibáztatta a fogyasztási adókat. Drága a petroleum — ugymond — s a kávé. Már most az iparos, ki az adóért kénytelen éjjel is dolgozni drága világítás és drága kenyér mellett, hogyan éljen meg?“

A kávévás e károztatása után áttért a a törvényekre. Hibáztatta az országgyűlést, mert igen sok törvényt hoz. A mult cikulus alatt 164-et hozott, a mit nem lehet mind megtanulni. Ő keveset lát jónak, s meghozatalukban e jelszavaktól vezetettne magát: szabadság, testvériség, egyenlőség!

Majd apróbb kérdésekre tér át. Igy a kormány gyengeségének tulajdonítja, hogy a lakás szentségét nem tudja megvédeni. Az ipar pusztul — ugymond — az iparos korcsmaróssá lesz. „Helyes!“ kiáltja egy rész. Fogyasztási adók nál nem fog megállani a kormány, de kivetit azt a lisztre és kenyérre. „Helyes!“ kiáltják. Az elnök körmet rája. „A helyes!“ kiáltó honfitársakat rendretesitájék az okosabbnak.)

„Forradalmat akarunk mi?“ — kérdi szónok, — hazudik, ki ezt a hirt terjeszti. Hiszen akkor nem állanánk ki ide beszélni, hanem altomban tennénk. Visszatartja e vádat. Vissza annál is inkább, mert ily országban, hol vasutak vannak, s hol katonaság van s ily körülmények között, mikor nekünk nincsenek tisztjeink — hibát követne el, ki hasonló tanácsolna. Csak szóval akarunk igazatni a fennálló problemáknak.

Miután Tisza Kálmánt pelligérre állítandó lázítónak deklarálta, áttért beszéde végére s megjegyezvén, hogy eljönnék látja az időt, mikor a dirhami erdő megmozdul s a nemzet Mach-befje ellen fog menni, megalkotandó a független Magyarországot, két konjekturát állita fel. Egyik ez: Ha élni fog, akkor még Ugron ur ugy tesz, mint a napkeleti bölcsök (az elnök hitetlenül rázza fejét) leborul t. i. és imáizik. De ha nem éri meg, hanem a küzdelem hevében el kell buknia, a görög bőséhez hasonlóan fog cselekedni. Bemártandja ujját szíve vérebe s ez irónnal fogja ráfesteni a lobogóra, hogy győzött a független Magyarország.“

A beszéd végén kivált a lelkes fiatalok, melynek különösen sokat ígért Ugron ur, tapsolt és eljenzett. Az elnök is felkelt és megadással szorított kezét, valamint többen gratuláltak a szónoknak.

Ezután következett az ünnepélyes felhívás. E tisztet Benel Ferencz ügyvéd teljesítette. Jónak és tüdősnök vallván az elmondottakat, ajánlta Ugron Gábort Kolozsvár lík kertletébe képviselőjelöltül. Erdemeiről szólt, — de valószínűleg az idő rövidsége miatt — csak azon egyet említette, hogy a mikor a függetlenség lobogója veszélyben volt itt nálunk a katonasizetek sajnos erőszakoskodása miatt, hát Ugron ur ott hajtta minden dolgát s lejtött kezébe venni azt.

Az elnök báatosan konstaltta a közlekedést s kimondá, miképp Ugron urat jelöltül ismeri el s nevezi meg, és felhívja a párt tagjait, munkálkodjanak lelkesen közre megválasztásán.

Ezzel végződött a honmentők június 12-ki puccsa Kolozsvárt.

Az erdélyi szászok programja.

Az erdélyi szászok — mint említettük — gyűlést tartottak Brassóban és az országgyűlési választásokra való tekintettel programot fogadtak el, melyet most a következőkben bővebben ismertetünk.

A program így hangzik: 1. Az államjogi viszony, a mint most van, és az ugy nevezett, közöslegyek ezután sem képezik a szász nép-párta névre oppositio tárgyait és azt tartják, hogy ennyi a legkevesebb, a mi okfelelőtlül szükséges az egész monarchia fennállására nézve.

2. A szász nép-párt azt várja valamennyi jelöltjétől, hogy a haza minden polgárának jólétét, kivált a polgári és földműves osztály anyagi existenciáját fejlesztő munkásságra fognak törekedni, nevezetesen pedig ellenozni fogják a közgazdasági élet feltételeivel meg nem egyezhető adópolitikát és a képviselőházban és azon kívül egyértelmű képviselőtársaikkal minden törvényes eszközt megfognak tagadni, hogy érvényesítsék ugy a magyar állam, mint a német cultur-elem fontartása érdekében a következő feltételeket:

Azon törekvés helyébe, melyet szonvedéllyel támogatnak oly sokan a hazában, de a természet törvényei szerint teljesen hasztalanul, hogy egyetlen és mindenütt előtérbe tolt, a magyar nép-individualitás alapjaira helyeztessék a magyar állam, ismét a nem magyar polgárok iránt való jóakaratu igazságosságnak kell lépnie, a melyet Magyarország királyai legszebb napjaikban ezek iránt is tanusítottak és a melynek erőeresz fennállását hivalkodva köszöni ez állam. A magyar állampolgárok történelmi hagyományaihoz és általános szükségleteihez nem illő szabadság és jogok azon mértékét, a melyet az 1868. évi nemzetiségi törvény nyújtott a nem

magyar nemzetiségnek, nem szabad csökkenteni, akár új törvény által, akár a kormány eljárása által. Nevezetesen nem szabad — egyedül itt Európában — ezután is az öröklött nemzetiség megtagadását jutalmazni, a kormánynak szentesítene, a nemzetiséghez való ragaszkodást állam-ellenesnek rágalmazni és hátrányokkal fenygetni.

Azon valódi önkormányzás csekély mértékét, a mely szintén nem egyeztethető össze a magyar állam történelmi hagyományaival és általános szükségleteivel és a melyet az 1870. és 1871. évi közszégi és törvényhatósági törvény és az azóta kibocsátott közigazgatási törvények meg-hagytak a közszégek és körletnek, nem szabad még inkább csökkenteni, akár új törvények által, akár a törvények végrehajtása alkalmával a végrehajtó közszégek által, nem szabad annyira illusoriussá tenni, hogy megszűnjék a közigazgatásban való őszinte közreműködés és így a közigazgatás alapja is leromboltassék. Nevezetesen nem szabad a kormánynak a közszégi és törvényhatósági képviselöket kisebbségeinek nyilatkozatait mint határozatokat tekinteni és meg-erősíteni; annál kevésbé egyesek nyilatkozata alapján tetszés szerint rendelkezni közszégek és testületek vagyonával, így a szász egyetemével sem.

Az egyházak szabadságát, — egyenjogúságát és önállóságát, melyek nemcsak állami törvények, hanem állami szervezőeseken és békekötéseken is nyugszanak, így az állam erdélyi részében az erdélyi törvényeket, mely törvényeket az Erdély és Magyarország közt kötött alap-szerződés, az ugynevezett egyesülési törvény is világosan föntart és a melyek századokon át pedig is megörizték az egyházi békét, — nem szabad akár új törvényekkel, akár rendeletekkel jöcsökkenteni vagy megsemmisíteni. Nevezetesen nem szabad állami felügyelet színe alatt, a melyek jogosultságát a történelem által teremtet és a hazai cultura szükségesek alapján elismert erdélyi államegyházi jog a kellő határok közt készséggel elismeri, megsemmisíteni az az egyházi autonómiát és az egyenjogúságot, mert különben az egyházaknak az általuk alapított és föntartott iskolák kormányzásából alig maradna más lényeges, mint az a jog, hogy azután viselhetnék a föntartás és igazgatás kötelességeit.

A szász képviselőnek a most létező országgyűlési pártok egyikének clubjába sem szabad belépniük.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. június 13.

Helyi hírek.

— **Bokros Elek**, városunk volt képviselője tegnap délelőtt tartotta meg a tornavivódában beszámoló beszédét. A tornának lobogókkal, cselombokkal ügyesen díszített termét Kolozsvár választóinak színe-java, legintelligensbé része töltötte meg. Elnökké dr. Eltes Károlyt választván meg, egy küldöttség a terembe hivta Bokros Elek képviselőt, a kit zajos éjennel fogadott a közönség. A volt képviselő ur kiváló szakértelemről és jeles tehetségeiről tanusdók szép beszámolókat gyakorta szaj kitotta felbe a jelenlevők éljenzése s annak befejeztével a szűnni nem akaró taps között állott fel Berde Áron egyet. tanár s meleg szavakban adott kitéjezt a választók köszönetének és halálának képviselőjük buzgo és eredményes munkásságáért, egyszersmind a jelenlevők nevében felszólította őt, hogy a jövő országgyűlésre is fogadja el a képviselői kijelölést. E nézetet a tanár urnak a választók egy hangu éljenzése osztotta. Bokros Elek ezt követőleg kifejté, hogy midőn 6 évvel ezelőtt érdemén felit a képviselői mandátummal megtszitelgetett, lehet nagyra törekvés vezérlette annak elfogadásában most azonban ez rá nézve kötelesség, meghajlik tehát a választók akaratát előtt. Dr. Eltes Károly, megjegyezvén, hogy a pártunk delután tartandó kijelölő gyűlésére a mosttörténeteket be fogja jelenteni a jelölt éljenzése mellett a választók eloszottak.

— **Pártunk** választóinak nagygyűlése a jövő országgyűlésre választandó képviselők kijelölése végett tegnap delután tartott meg rendkívüli nagy érdeklődés mellett, a városi vigadó termében. Lapunk első cikkében méltanyoljuk pártunknak e szinte nem várt, valóban ünnepszerű sikeres értekezletét. Itt csupán a száraz tények regisztrálására szorítkozunk. A vigadó színelőisé volt e városnak legvirágatoetabb, többnyire közép és hajlott korr, intelligens választó polgáiraival. A terembe csupán választók léphetek be s az ifjuság a karzatokat foglalta el. Elnöknek itt is dr. Eltes Károly választott a jelenlevők; David Antal és Váradi Károly, jegyző Moricz István. A végrehajtó bizottság pedig elnök ajánlatára a következő tagokból alkított meg: Sámí László, Bogdán István; Dobál Antal, Adler Antal, Biró János gyogy-szerész, Márai János, Vizi Endre, Horovitz Samuel, dr. Haller Károly, Kondász Ferencz, id. K. Basiini Domokos, Kilin Miklos, id. Frits Albert, Biró Mihály, Csako Elek, Finály Henrik Bé-késy Károly, Gergely János, id. Hatházi István, Szamosi János, dr. Szűts Emil, ifj. dr. Basiini Domokos, Medgyesi Jozsef, Ferencz Jozsef, Benedek Jozsef, Nagy Béla, Girsik János, Szász Béla, dr. Huszár Sándor, Szabó István hidelvei, Szász Domokos, Köszegvári Gyula, Szűllösi Géza Kerekes Jozsef, Becsei Hugó, Hatházi Ferencz, Tóth István, Gombos Jozsef, Gajzágó István, Varga Daniel.

Ekkor elnök jelentette, hogy városunk egyik körletére nézve a választók egyik része ma délelőtt Bokros Eleket kiáltotta ki képviselőjelöltjének. Felszólítja ezenel a gyűlést, hogy a ki a választók között más jelöltet ajánlana, szoljon a tárgyhöz. Egyetlen hang nem emelkedett és Bokros Eleket az elnök zajos éljenzések között Kolozsvár város egyik körletének egyhangulag képviselőjelöltjének kiáltotta ki. Ezt követőleg Szász Béla meleg szavakban ajánlotta a város másik körletére nézve Hegedüs Sándort jelöltnek, a kit David Antal, Várady Károly, Züllich István személyében oizottság rögtön meghívott a gyűlésbe.

Hegedüs Sándor remek beszéde, melyet fennebb egész terjedelmében közlünk, óriási

hatást tett. Kolozsvár városában képviselőjelölt ehez hasonlítható frenetikus tetszést még nem aratott. Az ellenzék városunkban számba nem vehető törpe minoritassá szugorodik e szónoki mű hatása alatt. A könyvek megindult közönség nem győzte elhalmozni a fiatal publicistát, lelkes tapsaival és éljenzével. Utánna Bokros Elek beszélt rögtönözve nyugodtsággal és hatással. Beszédét reméljük közelebbről egész terjedelmében adahatjuk. A gyűlés derékjelöltjeinek szívből jövő éljenzései között oszlott szét.

— **Br. Kemény Gábor** miniszter és szabadelvi párti képviselőjeink tiszteletére tegnap este a Hungariának emeleti helyiségében szűkebbkörű igen kedélyes, fesztelen lakoma rendeztetett. Városunk polgármestere e banket. ten a népszerű miniszter br. Kemény Gábort, a miniszter pedig az oldalán ülő két képviselőjelöltet köszöntötte fel. Dr. Kolozsvári Sándor egykori tanítványát, Hegedüs Sándort és az ország legnépszerűbb főispánja gróf Eszterházi Kálmán Bokros Eleket éltette. Doctor Eltes Károly a képviselőjelöltek, gróf Bánffy Béla a pártbeli egyetértést, Hegedüs Sándor a párt elnökét, Bokros Elek gr. Eszterházyt, Gyarmathy Zsigmond szintén őt, Eszaky Károly a kolozsvári választókat, Szász Béla a párt hivatalnokait, Báro Kemény Gábor Szász Bélát, Domokost és a többi Szászokat, Hegedüs Sándor a város polgármesterét, Várady Károly a két kolozsvári jelenlevő lapszerkesztőt, Gyarmathy Miklós gr. Bánffy Bélát, Szász Róbert Dr. Kolozsvári Sándort, Szász Béla Deák Pált, Dr. Kolozsvári S. Nagy törvényszéki elnököt, Gr. Bánffy Béla a Gyarmathy testvérekét éltette.

— **A tanítóné-képző** önképző köre tegnap tartá megzáró ünnepélyét nagy közönség előtt. Nemcsak a terem, de a lépcsőház is telve volt. Méltóan az érdeklődéshez sikerültek az előadások is. A szavallatnak helyes, főképp a komoly és értelmes előadása a szavallók ügyességén kívül a vezetőket is díszerte. Szerlelet igénybe vett törtük nem engedvén részletezéseket csak megemlítjük, hogy a pályamunkáért az első díjat Tokaji Erzsébet a másodikat Wiedor Clotild, a szavallatokért első Fröhlich, másodikat Schmidt, harmadikát Révay, negyedikét Égeni k. a. míg a zongor versenyben első díjat Wiedor másodikkal Fröhlich s harmadikát Faugh k. a. nyertek. Ezenkívül szorgalmas kör munkásságáért Szabó Emma nyert jutalmat.

— **A cath. főgym.** ifjuságának nyári táncszivigalma mult szombatn tartott meg a lövöldében a legjobb sikerrel. A rossz idő dacára igen szép és nagy közönség gyűlt egybe. A négyeseket száz párnál több táncoltat. A pompás mulatság, mely a majalisok régi jó hírnevéhez méltó volt a hajnali órákban ért véget.

Időjárás. Európában: A nagy légnyomás (762—765) a kontinens nyugati és szél-nyugati részében a depresszió (750—752) Oroszország délnyugati táján van. Németországban nyugatias, mérsékelt szelek mellett az idő változó száraz kissé melegebb. Hazánkban: Többnyire nyugati és északias, erősbödött, helyenkint viharos szelek mellett a hőmérséklet egy kevéssel még alább szállt; a légnyomás északkeleten kissé emelkedett. Az idő változó felhőzetű hűvös. Helyi esők jóval kevesebb mennyiségben voltak. Vihar volt Páncsován és Szolnokon. Kilátás a jövő időre: Hazánkban: változó, felhőzetű szeles, hűvös idő várható továbbra is; számosabb, ismétlődő esők mellett.

Hazai hírek.

— **A maros-ludasi** elemi és felsőnépiskolákban az 1880—81-ik tanév végén a vizsgálatok a következőkben fogtak megtartatni. 1. Jun. hó 24-én d. e. 8—12 óráig az első fiú és leány osztályoknak minden tantárgyból. 2. Jun. d. u. 2—6 óráig a II és III-ik fiú és leány osztályoknak minden tantárgyból. 3. hó 25-én d. e. 8—12 óráig a IV és V-ik fiú és leány osztályoknak minden tantárgyból. 4. Jun. hó 25-én d. u. 3—6 óráig az összes fiú és leány növendékeknek ének vizsgája; és a fiúk tornászati gyakorlatainak megsemmisítése. 5. Jun. hó 26-án d. e. 7—12 óráig a felsőnépiskola I II és III-ik osztály növendékeinek minden tantárgyból. 6. Jun. 26-án d. e. 3—6 óráig az érdem sorozat felolvasása és az év ünnepélyes berekesztése. — A vizsgálatok folyama alatt a fiú és leány növendékeknek kézi munkái a felső népiskola I-ös osztályában az írásbeli munkálatok, rajzok stb. e vizsgálatok folyamala alatt közszemlére vannak kitéve. Ugy a helybeli, mint a vidéki szülöket, tanítgyaratókat a fennirt közzvizsgálatokra egész tisztelettel meghívom. Marosi Ludason, 1881. jun. hó 11-én. Nyárádi Dénes, igazgató.

— **Nő-hivatalnok.** Jakabfy L. kisasszony, ki nem rég a budapesti államvizsgáló bizottság előtt az államszámviteltanból vizsgát tett, számtiszti állomását folyamodott Szeged városához. A tanács a kérvényt pártólólag tette át a közgyűléshez.

— **Eljegyzés.** Szende Béla honvédelmi miniszter leányát Ilonát eljegyezte Kerpely Antal miniszteri tanácsos, akadémiai tag. Az országos népszerű honvédelmi miniszter családí örömeben mindenki osztóni fog.

— **Szebenmegye** legutóbb tartott közgyűlésén egyetlen szót sem szóltak németül. A közgyűlést azért hívták egybe, hogy a királyi leiratot fölolvassák, melyet a megye gyűlése élénk éljenekkel fogadott.

— **Járvány Budapest.** A hagymában, mely már alig mondható járványosnak, június 9-én újlag 5 betegülést fordult elő. A jun. 9-ki létszám a barakkórházban 262, a János-kórházban 12, az izraelita kórházban 5, összesen 279.

— **A titkos gyógyszerék,** vagyis nem orvosi rendeltetésre vásárolt gyógyszerék áruhatása tárgyában a belügyminiszter elrendelte, hogy azok jövődre csak előzetes szakszerű megvizsgálás és kinyert specialis engedély alapján lesznek elárulhatók az országban. A tisztí főorvosok kötelesek lesznek a gyógytári vizsgálatoknál ezekre különösen ügyelni és jelentéseikben külön fejezet alatt adni számot vizsgálatokról.

— **Az iskolai takarékpénztárak** érdekében Weiss Bernát kir. tanácsos következő

„Felhívás“-t bocsátott ki azon néptanítókhöz, kik hazánkban az iskolai takarékpénztárakkal foglalkoznak: „Valamint a mult évben, ugy a folyó évi iskolai takarékpénztárakkal foglalkozó néptanítókat, hogy következő kérdőpontokra szerkesztett válaszaikat alólírotnak (még bérmentesüléni is) beküldeni sziveskedjenek. 1. Mi a neve és jellege az iskolának vagy osztálynak? 2. Hány tanuló jár abba? 3. Hányan vettek részt a takarékpénztári betevésben? 4. Mennyi a takarékpénztári összes betét? 5. Mi a kezelő czíme és neve? 6. Mi a tapasztalat az intézmény szerszertésére nézve? Eme kérdésekre adott válaszkok és számadatok arra vannak hivatva, hogy az intézmény életrevalóságáról és hazánkban fejlődéséről tannuságot tegyenek s ezáltal a sikeres továbbfejlődésének újabb rugóján szolgáljanak.

Vegyes hírek.

— **Magyarok a Csendes-tenger partján.** Öröndetes tudomásul vesszük mindig valahányszor tapasztaljuk, hogy hazánkfiak távol országokban sem felejtkeznek meg hazájukról és bár hol járjanak, magyarokul érzik magokat. Californiában, San-Franciscóban, 1880. év márt. 15-én magyar egylet alakult, melynek most mintegy 60 tagja van. Ez egylet czélja ottani hazánkfiainak segítése és a mivel társas élet előmozdítása. Az együletet pecsétjében Magyarország és melléktartományainak czimerét viseli, következő magyar körirással: „A Pacific parti magyar társas és kölcsönös segélyző-egyesület.“ épen most rendelt meg Budapeston többféle munkákat, nevezetesen Petőfi és Vörösmarty összes munkáit és több rendbeli regényeket Jó-sikától és Jókaitól. Az együletet kiváló tényezője Fiala ezredes ki Bem tábornok hádsége volt az emigráció alatt.

— **Apró vegyes hírek.** A Bécsben általánosan ismert Sothen bárót, a „promesz“ feltalálóját, f. hó 11-én este, koblenzi nyaralójában Bécs mellett, vadászba bocszóló megöltte. A gyilkos, Hitler, igazságtalanul találta a báró szigorú bánásmódját, s a gyilkosság elkövetése után a legközelebbi rendőrállomásra sietett s jelentette magát. — **Június 9-én éjjel** a Pétervárról Varsóba menő posta vonat meggyúlt, s mikor észrevették már az egész vonat egy tűzlángban állott. Az utazók máhájra s a postával küldött levelek a küldemények mind elpétek, a kár igen jelentékeny. — **Északamerikába** aprólékos a hivatalos kimutatás szerint 95.390 kivándorló érkezett és ezek közül ausztriából 1842; Magyarországból 338. — **A bengáli állatkert** egyik előtérje megbolondult, az állat sajátosága magaviseléstől hámul közönségre, a közel pocsolyákban ormányával locsogatta. Végre megköztözték s kaliba zárra észlelik. — **Ama nagy üstökös**, mely e század elején 7 hónapon át volt látható, június 1-sején Gould csillagász vátalaul ismét felfedezte, s közép Európában egy hó múlva látható lesz szabadszemmel.

A

„Kelet“ magántáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Udvarhely, június 12. Szilágyi Virgil közkedveltségű képviselőjelöltünk ma tartá a Koronkai kertben beláthatatlan tömeg előtt többszörös éljenzés és viharos tetszés által megszakított programbeszédét, mely fényes tanubizonyosságát adá szónoki képességének, a lelkesültség határtalan az öröm általános, megválasztásához nem fér kétség.

Apáca, június 12. A szabadelvi párt képviselője Bartha János lelkes éljenzések között tartá beszámolóbeszédét a lelkesedés határtalan, ismét jelöltetett. Győzelme biztos.

Pétervár, június 13. A parasztok által fizetendő álltsájdij leszállítása iránt június 14-én kezdődnek a tárgyalások, melyekben a tartományi és városi képviselőségek, a nemesség és a birtokosok is tanácskoznak. Milan fejedelem holnap érkezik Pétervárra.

Orán, június 13. Detric tábornok hadoszlopa összeültközt 40 lovas és 600 gyalogból álló ellenséges csapatall és szétverte, felkelők 50 halottat és sebesültet, francziák 2 sebesültet vesztek.

Madrid, június 13. A minisztertanács képviselő választást aug. 21. a senatorok megválasztatását szept. 4 és az új parlament megnyitási határidejét szept. 20-án tűzte ki.

Belgrád, június 13. A fejedelem szentesítette a szkupstina határozatát, hogy 1869. évi alkotmány megváltoztassék.

Páris, június 13. Parlamenti körökben a költségvetés tárgyalásának elhalasztását ellenzik, az ülésszak tehát, valószínűleg a költségvetés tárgyalása után ér véget.

Budapest, június 13. Idősb gróf Károlyi István tegnap Fóthon meghalt 84 éves korában.

London, jun. 13. Adenből jelentik, — hogy Assolból expeditio indult az ország belsőjébe, melyet azonban a beszállított lemezárólatok, **Gyalafelhérvár,** jun. 13. Lukács Béla volt képviselőnk óvaczióval nagy díszmenettel fogadta az egész város. Beszámolóbeszédét fényesen sikerült. Párton kívüli programmal jövőre is egyhangulag candidaltatott. Tegnap fényes fátylós menettel tiszteltetett. Választás 30-án.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY,

Árlejtési hirdetés.

A b-hunyad—hidalmási útvonalon, M-Bikálnál történt hegy-csuszamlás helyreállítására szükséges csövezelés és fonógátolás munkálata f. hó 15-én d. e. 10 órakor a megye házában tartandó árlejtés útján ki fog adni.

Kikiáltási ár 276 frt 61 kr.

Vállalkozói szándékozók a kikiáltási ár 50%-át kötelesek baktépénzüll előre letenni, melyet vállalkozó a vállalati összeg 100%-ra niegészíteni köteles.

A költségsszámítás és feltételek az aljegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvárt, 1881. június 2-án.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

(307) 1—2

Demjén Ágoston

műlakatos Kolozsvárt.

Alólírt, ki több nevezetes bécsi és pesti műhelyek, ben és gyárakban a lakatos iparban magamat kiképeztem-tisztelettel kívánom a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy miután néhai VERESS DÁNIEL kolozsvári műlakatosmester jó hírben állott és ismeretes üzletét átvettem és azt önállóság gyakorlom; kész vagyok minden a lakatosi szakmába vágó

RENDES és MŰ-MUNKÁK,

u. m. Virágtartó asztalok, - Luszterek, - a legújabb mintásként vasrácszatok, - vert vasból lépcsőzetekre csinos paluszterek, olvasó támlák:

épületi ajtók és ablakok

újabb fajtájú vasalás-épületek constructiójához szükségeltető vastetők, mindenféle

finom záruk és templomi ajtók

ezifrázott pántjai és zárjai

stb. gyors, pontos és a legmérsékeltébb, — csaknem az öntött vasból készületekhez hasonló árakban elkészítését minden időben elvállalni, s igyekezni fogok nemcsak az említett üzlet eddigi jó hírét és nevét fenntartani, hanem munkáim által a nagyérdemű közönség meglegedését, melyre mindig nagy súlyt fogok fektetni magamnak kivívni és kiérdemelni; azért ajánlom magamat a n. é. közönség szíves pártolásába.

(305) 1—100

Demjén Ágoston.

Hirdetmény.

Igen fontos Igen fontos mindenkire! Minden-kire.

Egy esdöttmög kezelője által megbízattunk a következő feltűnést keltő tárgyakat, melyek már üzletben nem kaphatók, 80 százalékkal a gyári áron alól eladni. Együttal utasítottunk minden vevőnek, ki 5 frtára árut vásárol; egy szab. szétvehető főzőkályhát ingyen átadni.

9 pár finom harisnya uraknak 54 kr.
6 pár finom ezéna a battist kendő széllel se'lyem monogrammal sima himzéssel 1 frt.

50 db trefáskép 1 frt.
1 valódi tájtékpia finom munka, china ezüstözéssel, és hosszú bádeni megfeszárral 1 db 65 kr.

1 pár valódi chinaezüst gyertyatartó igen magas, párja 1 frt 20 kr.

1 damasztalkendő valódi ezéna beszűvőt virágokkal 1 db 85 kr.
1 alhoz illő szalvéta 11 kr.

1 valódi 13 lates ezüst óraláncz tagokban, finom munka, vagy pánczéll forma 1 db 1 frt 60 kr.

NB. Figyelemztetünk, hogy minden egyes óraláncz a cs. k. kémjelző hivatal által megjegyezve van. Finom valódi ezüst állbevalók hőlgyek és gyermekek számára, párja 60 kr.

Ugyanazok finom aranyból párja 1 frt 70 kr.
Ezüst keresztetű arany lemez 1 frt 50 kr.

1 garnitúra kézelő és ingomb finom ezüstből műemauillal egy egész garnitúra 2 frt 80 kr.

Ha mindezen felsorolt tárgyak nem valódi arany vagy ezüstből valók, a pénzt azonnal visszaadjuk.

1 valódi óraszalag finom munka 1 db 1 frt 80 kr.
1 valódi arany pecsétygyűrű valódi kövel nehéz, uraknak igen nagy, hőlgyeknek kigyó és dupla gyűrű 1 d db 1 frt 50 kr. (Ha gyűrűt vagy láncz nem valódi anyagból való, a pénzt azonnal visszaadjuk.)

1 pontosan járó finom nikkel zsebóra jól aranyozva lánczcal, órakules és tokkal, jótállás 5 év 1 drb 2 frt 30.

1 valódi francia keltő-óra pontosan szabályozva, sárga réz bronzból 1 frt 50 kr, 3 évi jótállás.

1 bécsi inga-óra hozzátartozóval, igen csinos munka 1 drb 96 kr, 2 évi jótállás.

1 szalon-óra diszes munka nagy kerettel, utánzott ébenfa, aranyozva uveg és emaillel egy drb hozzátartozóval 2 frt 30. 5 évi jótállás. Ugyanoly, mely éjjel is világít 2 frt 90.

Finom brittaniai ezüst asztalkészlet, mely áll 6 evőkanál, igen nehéz, 6 kávé kanál 1 leves-mérő, 1 tejmerő, 1 teászűrő, 2 tojás pohár brittaniai ezüstből, 6 finom kés és villa, mindez elsőrendű minőség együtt csak 3 frt 50 kr, ezeltől 7 20 kr. ugyanezen garnitúra 12 személyre 6 frt 50 kr.

Egy finom chinai czukorszelencze domboru munka, a fedelén egy szép alak nehéz chinaezüstből 1 drb 1 frt 30 kr. Egy finom vászon ágylepedő nagy, varrás nélkül 1 frt 50 kr. Kapható pósta-utányét vagy utalvány mellett.

MÜLLER, üzletvezető, Bécs,

Kaiser-Josefstrasse 32. sz, iroda 24. sz.

Nem tetző azonnal kicseréltetik, a legnagyobb szilárdság bizonyítéka.

(277)

2—5

XXXXXXXXXXXX

Szer a nedves fal és fal gombák ellen.
Az ön Dr. H. Zerners-féle Antimurion szellem az egyedüli legbiztosabb szer a fal gombák rothadás, gyökér és borszörnyű gombaképződés ellen. Néhány helyen minden faanyagot vízlel (Dreger) rákenni keveset.
GUSTAV SCHALLERH,
vegy-észta Bécs X. kerület.

(360)

4—6

Tovább árusoknak nagyobb 10 százalékos
leszámitóik.

Feltűnő leszállított

Árjegyzék.

1 négy vaskerekű, kékfődeles gyermek szekér 6 frt 40 kr.

Kalap, cipő, kesztyű és fehérneműk:

1 gyermek posztó kalap 90 krtól 2 frt.
1 férfi posztó lágy kalap 1 frt 60-tól 2 frt.
1 kemény " 2 frt 80-tól 3 frt 80-ig.
1 pár gyermek cipő " 55 kr.
1 fűzős cipő " 1 frt 20 kr.
1 czugos, szeges talpu cipő " 1 frt 80 kr.
1 flu czugos cipő " 3 frt 30 kr.
1 női bőr czugos cipő " 2 frt 80 kr.
1 finom czugos cipő " 3 frt 80 kr.
1 brünel czugos cipő " 3 frt 80 kr.
1 férfi bőr czugos cipő " 4 frt 20 kr.
1 finom cipő " 5 frt.
1 glassé kesztyű " 85 kr.
1 női 3 gombu glassé kesztyű " 1 frt.
1 darab esőernyő " 95 krtól 2 frt 50 krig.
1 selyem esőernyő " 3 frt 80 kr.
1 színes oxford ing " 65 krtól 1 frt 80-ig.
1 fehér sima sifon " 1 frt 15 kr.
1 vászon lábravaló " 80 krtól 1 frt 40-ig.
6 zsebkendő keszített " 45 kr.
1 pár kötött harisnya " 60 kr.
1 gépel kötött harisnya " 20 kr.
1 pár gyermek harisnya " 12 kr.

Mindezeket kivál gondolható galanteria, nűnbergi és rövidáru cikkek nagy választékban kapható és posta rendelvényeket pontosan eszközöl; 10 frton felüli rendelvényeknél % engedélyt számít.

Kohn Lajos,

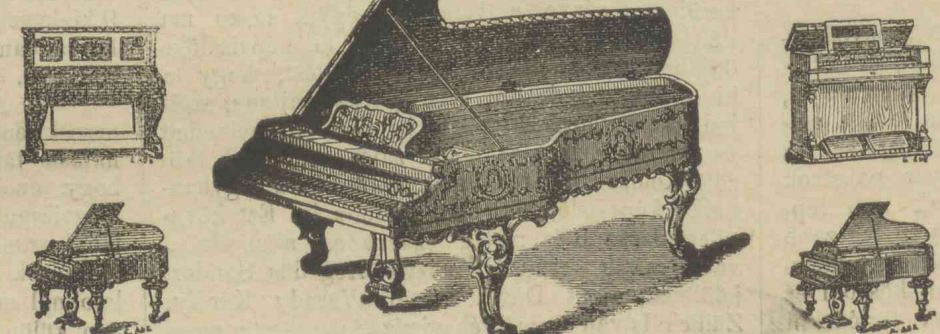
Főter Br. Jósika ház alatt.

könyv- és zenemű-raktár.

Bárhol és bárki által hirdett bel- és külföldi könyv és zenemű, folyóirat és divatlap azonnal gyosan és jutányosan kapható vagy megrendelhető néhány nap alatt.

a plébánia épületben a piaci templommal szembe.

(3 3) ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR.

26—*

Magyar-Francia biztosító részvény-társaság.

Részvénytőke 8 millió forint aranyban.

Kimutatás 1880. december 31-ről.

Befizetett részvénytőke 4,000,000 frt aranyban = frt 4,680,000.—
Tartalék-tőke 400,000.—
Dijtartalék az elemi ágazatban 357,722.30
" élet- 110,479.52
" 1,157,609.84

Díjváltótárca
Értékpapírokban elhelyezve:
a) 288,800 kassa-oderbergi elsőbbségi kötvény 4 frt 92 " 265,696.—
b) 155,600 m. nyugati vasút " " " 140,429.—
c) 197,600 " " " " " " " 171,912.—
d) 112,800 alföld-fiumei " " " " " " " 101,802.—
e) 180,000 m. gácsországi " " " " " " " 156,150.—
f) 17,400 " " " " " " " 14,572.50
g) 30,000 osztrák-magyar bank záloglevél " " " 30,600.—
h) 25,000 5% földhitelezési " " " 24,937.50
i) 9,000 5% " " " " " 9,112.50
k) 250,000 6% földh. részv.-társ. " " " 260,000.—
Ezen értékpapírok után f. év végéig esedékes kamatok " 10,835.84
frt 1,186,047.34

Hazai bankintézeteknél
Külföldi bankintézeteknél és fizetési intézeteknél " " " 2,221,871.61
A társaság házában Budapest " " " 797,363.23
1880. évben a tüz-ágazatban 288,161,647 frt, — a jég-ágazatban 81,960,402 forint, — és a szállítványi ágazatban " " " 1,048,377.84

78,586,350 frt biztosított tőke után a közpénz-díjbevitel tett " " " 2,369,294.44
Az elemi biztosítások után kifizetett károk összege " " " 1,500,016.91
Független levő károkért tartalékba helyezett " " " 105,437.95
A társaság házábanak jövedelme, az értékpapírok és betétek utáni kamat " " " 421,212.37
Az életbiztosítás állaga 1880. december 31-én " " " 6,352,700.—
ezen állag utáni évi díja " " " 236,079.75
A teljes nyereség 1880. évről " " " 436,390.81

Előbbi adatot 6% osztalék aranyban.
Jótevény előzők 3000 forint szavatolt meg, és pedig: a Vöröskereszt-egyletnek 1000 forint, oktatási célokra 1000 frt.

Végre a magyar hírlapok nyugdíjintézetének 1000 forint.
Az 1881. május 26-én tartott közgyűlésen megválasztottak az igazgatóságra:

Nagyméltóságn Hittó István, Ó Felsége val. bels. titk. tanácsos, a Lipótvárosi nyakkereszt és országgyűlési képviselő, mint elnök. Budapest; Bányászati báró Bányász Béla ur, földhitelező és országgy. képviselő, Budapest; Bontoux Jenő ur, a „Société d'Union Generale” elnöke, Párisban; Robert Morin marquis de Banneville ur, az osztr. déli vasút igazgatósági tagja, Párisban; Pierre François Frédéric d'Aymar marquis de Chateaufort ur, az osztr. Államvasutársaság igazgatósági tagja, Párisban; Dr. Hiller Albert ur, udvari köz- és váltóügyvéd, Bécsben; Kistenmacher Károly ur, a Hoffmann József-féle cég főnöke, Budapest; Moskovicz Lajos ur, vezérigazgató; de Meynard E. ur, Párisban; Neuwelt Armin ur, nyakkereszt és kir. kereskedelmi tanácsos, Budapest.

Zápori lovag Regeus Bert Ferenc ur, az Albrecht-vasút al-elnöke, Bécsben; Szabó Károly ur, földhitelező és országgy. képviselő Budapest; Schweiger Márton ur, kir. keresk. tanácsos, Budapest; Bárdó Tinti Károly ur, es. kir. kamarás, az osztr. déli vasút al-elnöke s az osztrák urakházának tagja, Bécsben;

a felügyelő-bizottságra:
Beck Ferdinánd ur, a Magyar Jelzáloghitelbank igazgatója, Budapest; Lányos Leo ur, a Magyar Áll. földhitelező-társulat igazgatója, Budapest; Ecsényi Jakab ur, a keresked. akadémia igazgató, Budapest; Laurant M. ur, az osztrák tartományi bank igazg., Bécsben; Serrebeurce Maria Emil ur, a „Société de l'Union Generale” felügyelője, Párisban; Székely Gyula ur, a kisbirtokosok földhitelezésének igazgatója, Budapest.

A sz. fehérvári
kiállítási
érem.

FEKETE ERDŐI

A deési
kiállítási
érem.

ÜVEGGYÁR

Biharmegye, Élesd mellett.

Magyarországon egyedüli üvegyár, a mely időszerű újabb berendezése folytán minden hasonnemű csehországi gyárral szemben egy a közönséges, mint a legfinomabb kristályüveg gyártásban versenyképes.

Készít különösen: közönséges fuvott fehér és zöld üveget, újabb mintájú

gyógyszer üveget, petroleum lámpákhoz minden üveg részeit,

„Simens” formájú és minőségű boros és rumos

bouteliákat. Köszörlött üvegből, a mindennapi használatra valókn kívül, finom bovó, rozsolis és confect garnitúrákat, kávéház, vendéglő és cukrászdák berendezésére mindennemű üvegeket sat.

Erdélyi főraktára Kolozsvárt kizárólagosan:

HUNWALD LIPÓT,

üveg-, porcellán- s lámpa rakára.

bel-magyauteza 4 sz.

(483) 34—52

es. kir. oszt.szabadalommal

porosz királyi minisiteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-szappanya 30 év óta tapasztalt legjobb mosdó-szer, szép és egészséges bőrt és a fenntartására, csomagolásukban lepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növény-cukorkái, ismert jeleséggel háziaszer, hűlés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarczolásnál stb. 70 és 75 kros eredeti dobozokban.

Dr. Béringeri főgyökér-hajolaja a haj és szakál sürítésére és fenntartására, 1 palack 4 frt 10 k.

Dr. Béringeri növényi hajfestő szere valódi fenn fekete, barna és szőke színe; teljesen fölszerelve kefével és csészével 5 frt.

Dr. Béringeri zamatok korona-szesze értékes illat- és mosdóvíz, mely az életszerveket erősíti és áditi; eredeti palackokban 4 frt 25 kr. és 75 kr.

Dr. Lindes tanár növényi ruacsenőse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza s egyzersmind az oldallhaj össze-tartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Valamennyi fentebbi ozikk, mint feltűnő tulajdonságuk által díszre-tesen bebizonyult tárgyak valódiságukért jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvárt: Wolf J., Biró J., gyógyszerészeknél és Dietrich S. kereskedésben. Valamint Besztercezen: Fleischer Rudolf, Kelp Frigyes. Brassóban: Schuster Carl L. gyógyszer. Jekelius Ferd. gyógyszer. Földvár: Nadhara Pál. Kézdi-Vásárhely: Fejér Lukács. M.-Vásárhely: Huttász Károly. Medgyesen: Breckner C. Nagy-Szebenben: Stengel S. gyógyszer. W. F. Moscher, J. B. Misselbacher. Segesvárt: Misselbacher idős J. B. Teutsch B. József. S.-Sz.-Györgyön: Csutak Péter és fia. Szamosújvárt: Placintár Dávid gyógyszer. Szász-Seben: Reinhardt J. K. gyógyszer. Tordán: Trajanovics Ede gyógyszer. Székely-Udvarhelyt. Nagy-Solymosi Konez János Adrás gyógy. urad.

Övünk: hamisításoktól, nevezetesen dr. Suin de Boutemard fogpépe és dr. Borchardt növény-szappanya hamisításától, melyek különféle t. ez. közönség rászédésére számított elnevezések alatt hamisított által hoztak forgalomba. Több hamisított ítélt már el a törvényezék igen érzékeny pénz-büntetésre.
(562) 9—20

RAIMOND és TÁRSA Berlinben,
es. kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárosok.